

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 11 februari 1930 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om handräckning vid svensk domstol åt vissa internationella organ.

Genom en den 31 december 1929 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 6, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

om handräckning vid svensk domstol åt vissa internationella organ.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Har domstol eller skiljedomstol, vilken det tillkommer att avgöra tvist mellan stater, eller annat internationellt organ, som tillsatts för behandling av sådan tvist, hos Konungen gjort framställning om vidtagande av någon till tvistens behandling hörande åtgärd, såsom upptagande av ed, anställande av förhör med vittne eller sakkunnig, granskning av skriftlig handling eller besiktning av annat föremål, och varder efter Konungens beslut framställningen genom utrikesdepartementet överlämnad till vederbörande domstol, skall den äskade handräckningen lämnas, efter ty i denna lag sägs.

2 §.

Handräckning, som i 1 § sägs, skall lämnas av allmän underrätt.

Är framställning gjord om upptagande av ed, anställande av förhör, granskning av skriftlig handling eller besiktning av annat föremål, som lämpligen kan vid rätten företes, ankomme åtgärden på den rätt, inom vars område den, som skall fullgöra edgång eller höras, eller som innehar föremål, varom fråga är, har sitt hemvist eller någon tid sig uppehåller; dock att, där han samtyckt att vid annan rätt fullgöra vad av honom äskas, åtgärden skall av den

rätt vidtagas. Är fråga om besiktning av föremål, som ej lämpligen kan vid rätten företes, tillkomme sådan åtgärd den rätt, inom vars område föremålet finnes.

Annan åtgärd än nu sagts skall verkställas av den rätt, Konungen bestämmer.

3 §.

Prövar i stad rätten eller å landet domaren, att begärd handräckning ej kan lämnas, avlåte därom meddelande till den, som sökt handräckning, med uppgift om skälen för beslutet.

Finner rätten eller domaren, att det jämlikt 2 § andra stycket tillkommer annan rätt att vidtaga åtgärd, varom fråga är, översände framställningen till den rätt och underrätte utrikesdepartementet om sitt beslut.

4 §.

Möter ej för äskad åtgärd laga hinder, utsatte rätten eller domaren dag för ärendets företagande. Skall någon såsom vittne höras, varde han genom rättens eller domarens försorg till rätten kallad. Annan, som skall vid rätten tillstädeskomma, så ock parterna samt den, som begärt handräckning, låte rätten eller domaren om den utsatta dagen underrättas; anmode ock, där fråga är om granskning av skriftlig handling eller besiktning av annat flyttbart föremål, den, som innehar föremålet, att det vid rätten förete.

5 §.

I fråga om ärendets behandling vid rätten skall lända till efterrättelse vad om rättegång vid svensk domstol finnes stadgat.

6 §.

Rätten pröve, vilken ersättning skall tillkomma kronans eller rättens betjante för delgivning av kallelse eller underrättelse, som i 4 § avses; äge ock, där annan än part eller den, som handräckning sökt, vid rätten tillstädeskommit eller något fullgjort, tillägga honom ersättning för kostnad, som därav föranletts. Ersättning, varom nu är sagt, skall av allmänna medel utgå.

7 §.

Sedan ärendet blivit till slut fört, låte rätten protokoll över vad däri förekommit tillställas den, som begärt handräckning, och insände till utrikesdepartementet uppgift å de kostnader, den äskade åtgärden enligt 6 § eller eljest medfört.

8 §.

Meddelande, som enligt denna lag skall avlåtas till part eller till den, som sökt handräckning, varde av rätten eller domaren översänt till utrikesdepartementet för vidare åtgärd.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande förslag, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till de vid propositionen fogade protokollen.

Det genom förevarande proposition framlagda lagförslaget åsyftar att införa närmare bestämmelser rörande fullgörandet av de förpliktelser, som Sverige genom undertecknandet av vissa internationella avtal åtagit sig. Sålunda har, såsom av propositionen framgår, Sverige anslutit sig till en på grundval av 1907 års internationella fredskonferens i Haag ingången konvention med syftemål att underlätta fredligt avgörande av mellanfolkliga tvister. Därigenom har Sverige förbundit sig, bland annat, att, i så vidsträckt omfattning som möjligt, förse vissa undersökningskommissioner och skiljedomstolar, som på grund av konventionen kunna bli tillsatta för undersökning eller avgörande av mellan stater uppkomna tvister, med alla de hjälpmedel, som äro nödvändiga för undersökningens utförande eller tvistens avgörande. Vidare har Sverige med åtskilliga stater ingått fördrag innehållande överenskommelse, att tvister mellan de fördragsslutande staterna skola behandlas av en undersöknings- eller förlikningskommission och i vissa fall, då förlikning icke uppnås, underkastas skiljedom. De internationella organ, åt vilka genom den föreslagna lagstiftningen rätt skall beredas att vid svensk domstol erhålla handräckning, äro i främsta rummet de nu nämnda undersöknings- eller förlikningskommissionerna och skiljedomstolarna.

Propositionen.

De stadganden om handräckning vid svenska domstolar åt icke svenska organ eller myndigheter, som för närvarande finnas i svensk rätt, inskränka sig till bestämmelserna i lagen den 6 mars 1899 angående handräckning åt utländsk domstol. Som nämnda lag emellertid icke är tillämplig på framställningar om handräckning från sådana internationella organ och rörande sådana internationella tvister, varom ovan talats, har det ansetts vara av behovet påkallat att genom den särskilda lag, som genom propositionen föreslås till antagande, reglera fullgörandet av de förpliktelser, Sverige uti förevarande hänseende åtagit sig. Vid detta lagförslags utarbetande har 1899 års lag väsentligen fått tjäna som grundstomme och förebild.

Vid förslagets granskning har utskottet funnit sig böra tillstyrka detsamma; och får utskottet fördenskull hemställa, Utskottet.

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 11 februari 1930.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman*, greve *Spens*, *Larson* i *Lerdala*, *Schlyter*, *Svenson* i *Eskhult**, *Fehr**, *Norling* och *Öhman*;

från andra kammaren: herrar *Björkman*, *Lindqvist* i *Halmstad*, *Olsson* i *Ramsta*, *Hedlund* i *Östersund**, *Johansson* i *Brånalt*, *Christenson*, *Sjögren* och *Grampenson**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.